

מידע בנושא כלבת

מהי כלבת?

כלבת היא מחלה חשוכת מרפא שתוקפת את מערכת העצבים המרכזית. המחלה נגרמת על ידי נגיף ממשפחת ה-lyssa (ביוונית "שיגעון"). המחלה ידועה בכל חלקי העולם מאז שחר ההיסטוריה האנושית. בתלמוד, מסכת יומא, מוגדר כלב שוטה וסימניו זהים, אם כי בהחלט חלקיים, לסימני המחלה. "איזהו כלב שוטה? רירו ניגר והוא רץ בצדי הדרכים".

היסטוריה

במהלך תשע שנותיה הראשונות של המדינה (1948-1957) מתו בישראל 23 בני אדם ממחלת הכלבת, לאחר שנשכו על ידי בעלי חיים נגועים ולא קיבלו טיפול מניעתי נאות. משנת 1960 ועד 1996 אירעו שני מקרים נוספים: האחד בשכם ב-1969 והשני ברמת הגולן ב-1971. בתאריך 06.10.96 ננשך בשפתו חייל בן 20 בצפון הגולן על ידי חיה אותה תיאר (כנראה בטעות) כחולדה ובתחקיר שנערך בדיעבד התברר כי כנראה מדובר בדלק (טורף קטן ממשפחת היונקים). כעבור שישה שבועות הופיעו בחייל סימנים עצביים שנחשדו ככלבת שאומתה בבדיקת הרוק של החייל. גורלו של החייל נחרץ, והוא נפטר לאחר שהיה מאושפז במצב קשה מאוד בבית החולים שיבא בתל השומר. בדצמבר 1997 נפטרו מכלבת שני בני אדם נוספים, ילדה בת 7 מקלנסוואה וגבר בן 58 מג'דידה שבגליל המערבי. בשנת 2003 נפטרה מכלבת אישה שנשכה על ידי חתול באזור ירוחם ולא קיבלה טיפול מונע.

מי יכול להידבק בכלבת?

כל יונק יכול להידבק בכלבת: בני האדם, כלביים, חתוליים, סוסים, בקר וצאן, מכרסמים ועוד. בישראל ישנה נגיעות בשועלים ותנים שמהווים את המאגר של הנגיף והמקור העיקרי להדבקות.

כיצד נדבקים בכלבת?

הנגיף מצוי ברוק וברקמות העצביות של בעל החיים הנגוע בכלבת. מגע עם הרוק הוא דרך ההדבקה המשמעותית ביותר, לרוב דרך נשיכה, אך גם בחדירה של הרוק הנגוע דרך רקמות שונות.

מהו משך הזמן מהנשיכה עד להגעת הווירוס למערכת העצבים המרכזית (מוח)?

הווירוס מתקדם מאזור הנשיכה, דרך מערכת העצבים לכיוון המוח. משך הזמן עד להגעת הווירוס

למוח תלוי במקום הנשיכה ויכול לנוע בין מספר שבועות לחצי שנה ויותר. מרגע הגעת הווירוס למוח, נוצר תהליך בלתי הפיך במערכת העצבים המרכזית שלא ניתן לטיפול.

מהם הסימנים הקליניים של מחלת הכלבת?

הסימנים עשויים להיות שונים בין בעל חיים אחד למשנהו אך בעיקרם הם סימנים עצביים:

- שינויים התנהגותיים – דכאון, דמנטיה, התנהגות אפאטית, חוסר מנוחה
- תוקפנות לא אופיינית
- נשיכת חפצים דוממים
- פחד ממים
- ריור מוגבר או קצפי
- שינויי קול \ יללות
- קשיי בליעה
- שיתוק חלקי/עוויתות / פרכוסים

ננשכתי, מה עושים?

1. יש לשטוף היטב את מקום הנשיכה במים וסבון.
2. יש לתאר את בעל החיים שנשך ולהודיע, במידה ואפשר, על מקום הימצאותו לשירות הווטרינרי לשם הסגרתו לתצפית כלבת. ההסגר נועד לקבוע האם הכלב נגוע בכלבת. היה ומת הכלב במהלך ההסגר ייבדק מוחו לאבחון כלבת והמידע יועבר לשירותי הבריאות לשם טיפול נאות שבשלב זה יציל את חיי הננשך.
3. לפנות לשירותי הבריאות (רופא המשפחה, קופת חולים וכדומה) לקבלת טיפול ראשוני. במידה והנשוך אינו מחוסן בחיסון בר תוקף כנגד טטנוס, יינתן חיסון זה בעת הפנייה.
4. חשוב לפנות ללשכת הבריאות המחוזית/ נפתית לרישום גיליון נשיכה.

איך אמנע כלבת ומהן חובותיי כאזרח?

- ✓ חסן כלבך כנגד כלבת בגיל שלושה חודשים ואחר כך כל שנה.
- ✓ וודא כי ברשותך רישיון להחזקת כלב.
- ✓ כלב יטייל ברשות הרבים רק כשהוא מובל ברצועה על ידי אדם המסוגל לשלוט בו.
- ✓ מנע מכלבך לשוטט ללא השגחתך ברשות הרבים.
- ✓ מנע מגע בין כלבך לחיות בר ולכלבים שאינך בטוח אם הם מחוסנים כנגד כלבת.
- ✓ אל תשלח ידך ללטף כלב זר, חתול, קוף או כל בעל חיים אחר אשר עלולים להדביק

במחלת הכלבת.

✓ פנה לשירות הווטרינרי של המועצה בכל שאלה או ספק שלדעתך עלול להביא להדבקות במחלה.